

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การรัตนอนสิทธิเสรีภาพในมหาวิทยาลัยศิลปากร เหตุการณ์ในคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ
ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งแต่ 13 พฤศจิกายน 2516 ถึง 14 กรกฎาคม 2517. 2517.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิญญาน.

เกียรติศักดิ์. 7 มีนาคม 2506.

กองบรรณาธิการ. 2539. ศิลปินหญิงเพื่อประชาชน ลาวัญย์ (ดาวราย) อูอินทร์. โลฟ แอนด์ แฟมิลี่.
9/6 (ก.ย. 2539) : 53-67.

จงจิต อนันต์คูศรี. 2540. มโนทัศน์สตรีนิยมในนวนิยายของซีโมน เดอ โบวัวร์ ซิลเวีย พลาต. ปริภุศ
เทอะ ซไวกอร์ และ ศิเรมอร อุณหรูป. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดี
เปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติมา อมรพิเชษฐกุล. 2533. งานศิลปะของกัญญา. ดอกไม้ : หิน : ฤดูกาล กัญญา เจริญศุภกุล.
5-9. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.

จีรติ ติงศภิทธิ และ สุชีลา ตันชัยนันท์. 2529. ทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีศึกษา. อมรา พงศาพิชญ์, รวม
บทความประเด็นเรื่องสตรี. 35-74. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัญญ วงษ์วิภาค. 2535. ศิลปะ พีระศรี : ผู้นำการเปลี่ยนแปลงแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย. วารสาร
มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับ 100 ปี ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี. (กันยายน 2535-กุมภาพันธ์
2536) : 174-191.

ชลธิรา สัตยาวัดณา. 2544. กริดแมล กลัดหนอง กรองความจริง โดย ผู้หญิง 6 ตุลาคม. กรุงเทพฯ :
คณะกรรมการรับข้อมูลและสืบพยานเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519.

ชาญญวิทย์ เกษตรศิริ และ อังรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. 2542. จาก 14 ถึง 6 ตุลาคม . กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยวัฒน์ สมालานันท์, จินตนาการสู่ปี 2000 : นวัตกรรมเชิงกระบวนการทัศน์ด้านไทยศึกษา. 497-523.
กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ชีวิต ชีวา : ลาวัญย์ดาวราย ความหมาย...ของผู้หญิงแถวหน้า. 8 สิงหาคม 2533. วัฏจักร : 16.

ดรุณี ตันติวิธานนท์. 2541. วิวัฒนาการของขบวนการรณรงค์ประเด็นสตรีในภาคพื้นเอเชีย
อาคเนย์. สตรีศึกษา. 13-49. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เทพชู ทับทอง. จิตรกรสามสาว. 17 มีนาคม 2506. พิมพ์ไทย : 10.

ไทยรัฐ. 22 กุมภาพันธ์ 2506.

นิภาวรรณ กิริยะ. 2533. การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีโสดและสตรีที่สมรสแล้ว.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา ชูโต. 2540. การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น. การพิมพ์.

ผู้หญิงในวงศิลปะการบันเทิงกับสังคม. 18 พฤษภาคม 2531. มติชน : 8.

พรพิไล ธรรมรักษ์สัตว์. 2539. ปรัชญาผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2530. การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร:ปิยสาสน์การพิมพ์.

พิชัย ตรงคินานนท์ . 2538.การศึกษากระบวนการทำงานศิลปะภาพพิมพ์ของศิลปินชั้นเยี่ยม เดชา วราชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทระร หงษ์ทอง. 2537.การศึกษาแนวความคิดสตรีนิยมในนวนิยายของทมยันตีระหว่างพุทธศักราช 2506-2534.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มินตรา. 2538 ลาวัญย์ อุปอินทร์ บนถนนศิลปิน. ดิฉัน. 435 (เม.ย. 2538) : 111-123.

ลาวัญย์ อุปอินทร์. 2527 จอมไซโค. นิพนธ์ ข้าวิไล, อาจารย์ศิลป์กับลูกศิษย์.284-289. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

ลาวัญย์ อุปอินทร์. 21 มกราคม 2545. สัมภาษณ์.

ลาวัญย์ อุปอินทร์. 24 มกราคม 2545. สัมภาษณ์.

ลาวัญย์ อุปอินทร์. 30 มกราคม 2545. สัมภาษณ์.

ลาวัญย์ อุปอินทร์. 6 กุมภาพันธ์ 2545. สัมภาษณ์.

ลาวัญย์ อุปอินทร์. 21 กุมภาพันธ์ 2545. สัมภาษณ์.

เล็ก ต้น. 2531. ลาวัญย์ อุปอินทร์ จิตรกรหญิง..กับคืนวันแห่งดวงดาว. ไฮคลาส. 5/51(ก.ค. 2531) : 131-139.

ลำพู. ปราณี-สุวรรณี-ลาวัญย์. 17 มีนาคม 2506. สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ : 9-12

วิทมน นิวัติชัย. 2543. แนวความคิดแบบสตรีนิยมในศิลปศึกษา. มะลิฉัตร เอื้ออานันท์, แนวโน้มศิลปศึกษาร่วมสมัย:รวมบทความและบทบรรยาย ,กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 190-214. กรุงเทพฯ : 2543,

วันคืน. 2543. ภาพเหมือน...มีชีวิต ของ...ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์. ไลฟ์ แอนด์ แฟมิลี. 5/49 (เม.ย. 2543) : 90-91.

วันทนีย์ , เสิกะสิน และ สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2541. สังคมไทยคาดหวังอย่างไรกับผู้หญิง.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. 2534.ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ผู้หญิงบนถนนสายศิลปะ. มติชนสุดสัปดาห์

12(572):32.

วิวิธ.2545.จิตกร.ดิฉัน. 5/601(มี.ค. 2545) : 286-289.

ศิลป์. 16 พฤษภาคม 2508. สารประชาชน : 7.

ศิลป์...อีกบทบาทหนึ่งของผู้หญิงทั่วโลก. 10 มีนาคม 2535. แนวหน้า : 8.

เสวต เทศน์ธรรม. 21 กุมภาพันธ์ 2545. สัมภาษณ์ .

สดชื่น ชัยประศาสน์. 14 กุมภาพันธ์ 2545. ศาสตราจารย์. สัมภาษณ์ .

สมพร รอดบุญ. 2535. ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กับวิวัฒนาการศิลปะร่วมสมัยของไทย. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับ 100 ปี ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี. (กันยายน 2535- กุมภาพันธ์ 2536) : 192-199.

สมโภชน์ อุปอินทร์. 21 กุมภาพันธ์ 2545. สัมภาษณ์ .

สุนทราวดี เขียวพิเชฐ. 2538.การวิเคราะห์วัฒนธรรมอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพจน์ สิงห์สาย. 13 กุมภาพันธ์ 2545. สัมภาษณ์ .

สุภาวดี เพชรรัตน์. 2534. ปรัชญาเฟมินิสต์. สตรีทัศน์. 7(2), 38-39.

อนันต์ชัย คงจันทร์. 2541. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในอาชีพ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของผู้บริหารสตรี. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนาจ เย็นสบาย. 2544.ทวี ธานีกร ลาววัฒน์ อุปอินทร์ (ดาวราย) วสันต์ สิทธิเขตต์ กับรางวัล 'มันส์ เคียร์สิงห์'. มติชนสุดสัปดาห์. 21/1105 (ต.ค. 2544) : 66.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, H. 1992. Making women artists visible. Art Education. 45(2), 14-22.

Bastian, L. 1975. Women as artists and teachers. Art Education. 28(7), 12-15.

Collins, G. 1978. Reflection on the head of Medusa. Studies in Art Education. 19(2).10-18.

Collins, G., & Sandell, R. 1977. Feminist research: Themes, issues, and application in art education. Research Methods and Methodologies for Art Education. 133-222.

Collins, G., & Sandell, R. 1987. Women's achievement in art: An issues approach for the classroom. Art Education. 40(3), 12-21.

Dwyer, Thomas Francis. 1991. What does a career mean? An examination of the career perceptions of five professional women. Dissertation Abstracts International. 2294-A.

Efland, A. 1985. Art and education for women in 19th century Boston. Studies in Art

- Education. 25(3), 133-140.
- Glenn, D. D., & Sherman, A. 1983. The status of women art education faculty in higher education. Studies in Art Education. 24(3), 184-186.
- Lovano-Kerr, J., Semler, V., & Zimmerman, E. 1997. A profile of art educators in higher education: Male/female comparative data. Studies in Art Education. 18(2), 21-37.
- Maccoby, E & Jacklin, C. 1974. The psychology of sex differences. Stanford, California : Stanford University Press.
- Michael, J. A. 1977. Women/men in leadership roles in art education. Studies in Art Education. 18(2), 7-20
- Moore, Jo-Anna Johnson. 1991. William James and art: Perspective for art educator. Dissertation Abstracts International. 1993-A.
- My childhood : Lawan Upa-In the 'ugly duckling' who seduced Silpakorn. 2002, March 3. Bangkok Post : 8.
- Packard, S. 1977. An analysis of current statistics and trends as they influence the status and future for women in the art academe. Studies in Art Education. 18(2), 38-48.
- Packard, S. & Zimmerman, E. (Eds.). 1977. Sex differences as they relate to art and art education [Special issue]. Studies in Art Education. 18(2).
- Pariser, D., & Zimmerman, E. (1990b). Gender issue in art education [Editorial]. Studies in Art Education. 32(1), 3-5.
- Phoosab, Tongkum. The protraitist. 1965, May 2. Bangkok World : 12.
- Ratanapan, Anukul .Young Thai artist in her studio.1964, May 31. The Asia Magazine : 12
- Rush, J. C. 1987, May. Male and female: Patterns of professional behavior in the university. Art Education. 40(3), 22-24, 33-35.
- Sandell, R. 1979. Feminist art education: An analysis of the women's art movement as and education force. Studies in Art Education. 20(2), 18-28.
- Smith, P. 1990. An art educator for all seasons: The many roles of Euginia Eckford Rhods. Studies in Art Education. 31(3), 174-183.
- Zimmerman, E. 1991. Art education for women in England from 1890-1910 as reflected in the Victorian periodical press and current feminist theories of art education. Studies in Art Education. 30(3), 164-175.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์ ดร. จิตติมา อมรพิเชษฐ์กุล
อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. อาจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

และขอความร่วมมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)017

วันที่ ๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม

ด้วย นางสาวสุธาสินี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลปิน : กรณีศึกษา ลาวัญญ์ (ดาวราย) อุปอินทร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และ รองศาสตราจารย์นิศา ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ตามเอกสารที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)016

วันที่ ๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

ด้วย นางสาวสุธาสินี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์" โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และ รองศาสตราจารย์นิศา ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ตามเอกสารที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ทม.0302(2770.0603)015

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

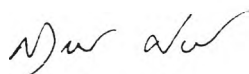
เรียน อาจารย์ ดร.จิตติมา อมรพิเชษฐกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุธาสินี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และรองศาสตราจารย์นิตา จุโธ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมากในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)010

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน อาจารย์ลาวัณย์ (ดาวราย) อุปอินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุธาสนี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัณย์ (ดาวราย) อุปอินทร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และรองศาสตราจารย์นิศา ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับลาวัณย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ บุคคลรอบข้างของลาวัณย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ได้แก่ เพื่อนศิลปิน เพื่อนอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น ลูกศิษย์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุธาสนี ทองชั้น ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)011

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

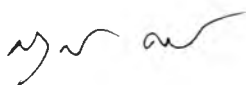
เรียน อาจารย์สมโภชน์ อุปอินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุธาสินี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์" โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และรองศาสตราจารย์นิศา ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับลาวัญญ์ (ดาวราย) อุปอินทร์ บุคคลรอบข้างของลาวัญญ์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ได้แก่ เพื่อนศิลปิน เพื่อนอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น ลูกศิษย์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุธาสินี ทองชั้น ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)012

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10530

๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

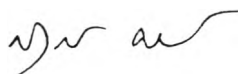
เรียน อาจารย์เสวต เทคนิธธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุธาสินี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และรองศาสตราจารย์นิศา ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ บุคคลรอบข้างของลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ได้แก่ เพื่อนศิลปิน เพื่อนอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น ลูกศิษย์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุธาสินี ทองชั้น ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)013

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.สดชื่น ชัยประสาธน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุธาสิณี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และรองศาสตราจารย์นิศา ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ บุคคลรอบข้างของลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ได้แก่ เพื่อนศิลปิน เพื่อนอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น ลูกศิษย์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุธาสิณี ทองชั้น ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2680

ที่ ทม.0302(2770.0603)014

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๗ มกราคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

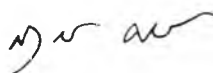
เรียน อาจารย์สุพจน์ สิงห์สาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุธาสินี ทองชั้น นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ และรองศาสตราจารย์นิศา อุโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ บุคคลรอบข้างของลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ได้แก่ เพื่อนศิลปิน เพื่อนอาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่น ลูกศิษย์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุธาสินี ทองชั้น ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2680

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ : กรณีศึกษา ลาวัลย์ (ดาวราย) อุปอินทร์

แบบสัมภาษณ์นี้ จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัว ลาวัลย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง แบบปลายเปิด โดยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังจะมีรายละเอียดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ เป็นกรณีศึกษา ลาวัลย์ (ดาวราย) อุปอินทร์

2. ประเด็นหลักในแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยจะมีการแบ่งประเด็นหลักของแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้คือ

ตอนที่ 1 ประวัติชีวิตโดยทั่วไป

1. ประวัติชีวิตในวัยเด็ก
2. ประวัติการศึกษา
3. ประวัติชีวิตครอบครัวหลังการแต่งงานจนถึงปัจจุบัน

ตอนที่ 2 บทบาทของการเป็นอาจารย์สตรีที่สอนศิลปะในระดับมหาวิทยาลัย

1. ประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์สอนศิลปะ
2. หน้าที่และความรับผิดชอบตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย
3. ทักษะคิดเรื่องอาจารย์สตรี
4. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนศิลปะภายในประเทศไทย

ตอนที่ 3 บทบาทของการเป็นศิลปินสตรี

1. ประสบการณ์ในการเป็นศิลปิน
2. การสร้างงานและโอกาสในการแสดงผลงาน
3. ความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในอาชีพศิลปิน
4. ทักษะคิดเรื่องภาพพจน์ของศิลปินสตรี
5. ความคิดเห็นต่อวงการศิลปะในประเทศไทย

3. การกำหนดจำนวนข้อคำถามและเวลาในการสัมภาษณ์ จะทำการสัมภาษณ์ 5 ครั้ง ครั้งละประมาณ 45 นาที จำนวนข้อคำถามของทั้ง 3 ตอนประมาณ 110 ข้อ โดยในแต่ละข้อคำถามอาจจะนำไปสู่ประเด็นที่น่าสนใจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่งก็จะมีการสัมภาษณ์รายละเอียดในแต่ละประเด็นมากขึ้น

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้ จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวกรณีศึกษาโดยจะเริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ และการตอบคำถามในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ประวัติชีวิตโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

1. อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าถึงประวัติชีวิตในวัยเด็ก ท่านเกิดที่ไหน มีพี่น้องกี่คน สภาพครอบครัวในเวลานั้นเป็นอย่างไรบ้าง.....
2. สมัยเด็กๆ อาจารย์เป็นเด็กนิสัยและบุคลิกภาพเป็นอย่างไร ชน หรือ เรียบร้อย.....
3. อาจารย์ได้รับการเลี้ยงดูจากคุณพ่อคุณแม่อย่างไรบ้าง และมีผลต่ออุปนิสัยหรือบุคลิกของอาจารย์ต่อมาอย่างไรบ้าง.....
4. ในวัยเด็ก อาจารย์มีความสนใจในเรื่องอะไรเป็นพิเศษบ้างหรือไม่ สนใจศิลปะมาตั้งแต่เด็กหรือเปล่า.....
5. อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าถึงประวัติการศึกษาของอาจารย์ในระดับต่างๆ ผ่านการศึกษามาจากสถานศึกษาใดบ้าง.....
6. ทางครอบครัวของอาจารย์มีความคาดหวังจะให้อาจารย์เติบโตขึ้น และประกอบอาชีพอะไรหรือไม่ หรือปล่อยให้อาจารย์เป็นผู้ตัดสินใจเอง.....
7. ในระหว่างที่เรียนหนังสือก่อนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ได้รับแรงบันดาลใจอย่างไรจึงได้เลือกเข้าเรียนทางด้านศิลปะ.....
8. ทางบ้านของอาจารย์ให้การสนับสนุนในการเรียนศิลปะหรือไม่ อย่างไรบ้าง.....
9. ในสมัยนั้น การเรียนการสอนศิลปะมีลักษณะอย่างไร แตกต่างกับทุกวันนี้หรือเปล่า.....
10. ในระหว่างที่เรียนที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ขณะนั้นอาจารย์เป็นนักเรียนเตรียมศิลปะรุ่นแรก ในตอนนั้นมีนักศึกษาหญิงเรียนร่วมกับอาจารย์จำนวนมากไหม.....
11. ในการเรียนที่มีจำนวนนักศึกษาชายมากกว่า อีกทั้งการเรียนศิลปะก็เป็นการเรียนที่หนักและใช้เวลาทำงานเยอะ ต้องใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ มาก อาจารย์ลำบากในการปรับตัวหรือวางตัวบ้างไหม หรือสามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อนๆ และทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....
12. ช่วงชีวิตระหว่างเรียนระดับอุดมศึกษา อาจารย์มีผลการเรียนเป็นอย่างไรบ้าง พอจะเล่าให้ฟังได้ไหม.....
13. สาขา หรือวิชาอะไรที่อาจารย์ชอบมากเป็นพิเศษระหว่างเรียนที่มหาวิทยาลัยศิลปากร.....
14. ลักษณะการทำงานศิลปะของอาจารย์ในตอนที่ยังเรียนอยู่เป็นอย่างไรบ้าง มีรูปแบบที่พิเศษหรือไม่
15. ผู้สอนหรือบุคคลอื่นๆ มีอิทธิพลต่อการทำงานศิลปะของอาจารย์ในช่วงนั้นหรือไม่อย่างไร.....
16. อาจารย์มีกิจกรรมพิเศษในตอนเรียนอยู่อย่างไรบ้าง.....
17. มีเหตุการณ์ใดบ้างที่อาจารย์มีความรู้สึกประทับใจ หรือเป็นเหตุการณ์สำคัญในช่วงเรียนศิลปะอยู่ ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร.....

18. ระหว่างที่เรียนศิลปะนี้ อาจารย์เคยคิดถึงไหมว่า หลังจากเรียนจบแล้วอยากจะทำอะไรบ้าง เช่น
อยากจะทำประกอบอาชีพอะไร หรืออยากจะทำอาชีพอะไร.....
19. ในวัยสาวนี้ อาจารย์มีบุคลิกหรือนิสัยอย่างไรบ้าง.....
20. ในช่วงวัยสาว อาจารย์เคยนึกวางแผนชีวิตของตัวเองไหมว่า ในอนาคตจะเป็นอย่างไร มีความ
คาดหวังหรือความมุ่งหมายอะไรเป็นพิเศษหรือเปล่า.....
21. อาจารย์แต่งงานในช่วงไหน รู้จักกับอาจารย์สมโภชน์ได้อย่างไร ใช้เวลาคบหากันนานไหม.....
22. สมัยก่อนพูดถึงศิลปิน คนก็มักนึกถึง “ศิลปินไส้แห้ง” จะขออนุญาตถามว่าสำหรับอาจารย์และ
อาจารย์สมโภชน์เองเป็นอย่างไรนั้นหรือเปล่า สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวอาจารย์หลังแต่งงาน
เป็นอย่างไรบ้าง.....
23. ครอบครัวภายหลังการแต่งงานของอาจารย์เป็นอย่างไรบ้าง ไปอาศัยอยู่ที่ไหน.....
24. ถ้าให้อาจารย์เปรียบเทียบระหว่างก่อนแต่งงานกับหลังแต่งงาน ชีวิตอาจารย์เปลี่ยนแปลงไป
อย่างไรบ้าง อาจารย์มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในฐานะแม่บ้านอย่างไรบ้าง.....
25. อาจารย์ปฏิเสธหรือยอมรับหน้าที่แม่บ้านไหม.....
26. สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับสามีโดยทั่วไปเป็นอย่างไร อาจารย์มีแนวทางการครองชีวิตคู่
อย่างไร.....
27. อาจารย์มีลูกชายและลูกสาวอย่างละ 1 คน อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าถึงสมัยตอนที่เลี้ยงลูกเมื่อยัง
เล็กๆให้ฟังว่า อาจารย์แบ่งเวลาในการทำงานและดูแลครอบครัวอย่างไร อาจารย์ใกล้ชิดกับลูก
ไหม .....
28. ปกติอาจารย์จะขัดแย้งกับลูกๆบ้างไหม ถ้ามี มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
29. อาจารย์และสามีมีวิธีการในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูกๆอย่างไร มีเรื่องใดบ้างที่อาจารย์เห็นว่า
เป็นสิ่งสำคัญและมักจะเน้นย้ำกับลูกๆเสมอๆ.....
30. การเลี้ยงลูก สำหรับลูกสาวอาจารย์ให้อิสระมากไหม.....
31. พอลูกๆเริ่มโตขึ้น คนที่เป็นแม่ต้องปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างไรบ้าง.....
32. ปัจจุบันนี้ลูกของอาจารย์ประกอบอาชีพอะไรกันบ้าง.....
33. สัมพันธภาพในครอบครัวทุกๆไปเป็นอย่างไรบ้าง.....
34. ทุกวันนี้กิจวัตรประจำวันตามปกติของอาจารย์เป็นอย่างไร เช่น ในแต่ละช่วงเวลาทำอะไรบ้าง
อาจารย์แบ่งเวลาในการทำงานศิลปะ แบ่งเวลาให้ครอบครัว หรือสังคมนอกบ้านอย่างไร
บ้าง.....
35. อาจารย์มีงานอดิเรกที่สนใจบ้างหรือไม่.....
36. จากนี้ไปอาจารย์วางแผนชีวิตในอนาคตไว้ว่าอย่างไรบ้าง.....

ตอนที่ 3 บทบาทของการเป็นศิลปินสตรี

ประสบการณ์ในการเป็นศิลปิน

1. ในระหว่างที่สอนหนังสืออยู่มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ก็ทำงานศิลปะในฐานะศิลปินไปด้วย อาจารย์แบ่งเวลาในการทำงานสอน กับสร้างงานศิลปะอย่างไร.....
  2. ศิลปินเพื่อน ๆ รุ่นราวคราวเดียวกับอาจารย์มีใครบ้าง.....
  3. อาจารย์เคยมีโอกาสดำรงตำแหน่งของพระบรมวงศานุวงศ์ ทำงานจิตรกรรมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อยากให้อาจารย์เล่าถึงประสบการณ์การทำงานช่วงนี้ว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง.....
  4. อาจารย์เป็นคนที่สนใจและร่วมกิจกรรมทางการเมืองด้วย ความรู้สึก หรือมีอะไรเป็นแรงดลใจให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....
  5. ระหว่างช่วง 14 ตุลา อาจารย์ได้ร่วมก่อตั้งแนวร่วมศิลปินแห่งประเทศไทย อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าถึงความเป็นมาในส่วนนี้ และอาจารย์ได้มีส่วนร่วมสร้างงานศิลปะในช่วงเวลานั้นอย่างไรบ้าง.....
  6. ในกลุ่มแนวร่วมศิลปิน อาจารย์เป็นผู้หญิงเพียงคนเดียวในกลุ่ม เมื่อทำงานร่วมกันอาจารย์รู้สึกแปลกแยก หรือเกิดปัญหาอะไรบ้างใหม่จากเรื่องความแตกต่างทางเพศ.....
  7. การเป็นศิลปินสตรีเพียงคนเดียวที่มีกิจกรรมทางการเมืองในขณะนั้น อาจารย์พอจะทราบถึงเสียงสะท้อนของคนรอบข้างบ้างไหม เป็นในทางบวก ทางลบอย่างไรบ้าง.....
  8. ในช่วงใดของชีวิตศิลปินที่อาจารย์คิดว่า อาชีพมีความเจริญรุ่งเรืองและประสบความสำเร็จมากที่สุด.....
  9. แล้วในช่วงชีวิตของอาจารย์ในช่วงเวลาไหน ที่อาจารย์รู้สึกว่าประสบความสุข หรือความยากลำบากในอาชีพศิลปิน ถ้ามีอาจารย์พอจะเล่าให้ฟังได้บ้างไหม.....
  10. อาจารย์เคยได้รับรางวัลจากการประกวด หรือมีเกียรติประวัติจากการเป็นศิลปินหรือไม่ อย่างไร
  11. อาจารย์พอจะเล่าถึงประสบการณ์ที่ประทับใจจากการเป็นศิลปินให้ฟังบ้างได้ไหม.....
  12. ในช่วงชีวิตของอาจารย์ที่ทำงานศิลปะมาโดยตลอด อาจารย์มีความภาคภูมิใจในฐานะศิลปินในส่วนตัว หรือในเหตุการณ์ไหนบ้าง.....
- การสร้างงานและโอกาสในการแสดงผลงาน**
13. เหตุใดอาจารย์จึงเลือกทำงานจิตรกรรมแบบภาพเหมือนบุคคล มีแรงบันดาลใจอย่างไร.....
  14. ในช่วงชีวิตการเป็นศิลปิน นอกเหนือจากภาพวาดเหมือนบุคคล อาจารย์ได้สร้างผลงานศิลปะในรูปแบบอื่นใดบ้าง.....
  15. อาจารย์ชอบงานศิลปะในลัทธิไหนมากที่สุด ชื่นชอบศิลปินคนใดมากเป็นพิเศษ.....
  16. งานศิลปะของอาจารย์ได้รับอิทธิพลเรื่องกระบวนแบบ (style) จากลัทธิศิลปะหรือจากศิลปินคนไหนบ้างหรือเปล่า.....
  17. สภาพการณ์ของสังคมในช่วงเวลาต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต มีผลต่อการสร้างงานของศิลปะของอาจารย์บ้างไหม ออกมาในรูปแบบไหนบ้าง.....

18. พัฒนาการผลงานของอาจารย์แบ่งออกเป็นยุคได้หรือไม่ จากช่วงแรกของการวาดภาพจนถึงปัจจุบันนี้ผลงานมีรูปแบบหรือเทคนิควิธีการแตกต่างกันอย่างไร .....
  19. ผลงานของอาจารย์จบจนปัจจุบันมีจำนวนมากน้อยอย่างไร ภาพวาดหรืองานสะสมที่มีชื่อเสียงคืองานชิ้นใดบ้าง.....
  20. ผลงานของอาจารย์มีผู้สนใจซื้อสะสมมากไหม และอาจารย์เองได้รับการว่าจ้างให้วาดภาพบ่อยครั้งไหม จากใครบ้าง.....
  21. อาจารย์มีทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับผลงานของอาจารย์เอง มีความพึงพอใจ เชื่อมั่นในผลงานของตนหรือไม่ อย่างไร .....
  22. ผลงานของอาจารย์ชิ้นไหนที่ประทับใจมากที่สุด.....
  23. อุปสรรคทั่วไปในการทำงานศิลปะของอาจารย์คืออะไร และอาจารย์มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร...
  24. อาจารย์เคยแสดงผลงานศิลปะ ก็ครั้ง และแต่ละครั้งเป็นอย่างไรบ้าง ได้รับความสนใจและการยอมรับอย่างไรบ้าง .....
  25. อาจารย์เคยรวมกลุ่มแสดงผลงาน 3 ศิลปินสตรี ซึ่งถือเป็นการแสดงผลงานกลุ่มสตรีเป็นครั้งแรกในประเทศไทย อยากทราบว่ามีความบังเอิญอย่างไรจึงเกิดการรวมกลุ่มกัน และเสียงตอบรับจากสังคมในขณะนั้นเป็นอย่างไรบ้าง.....
  26. การแสดงผลงานในครั้งใดที่อาจารย์ประทับใจมากที่สุด เพราะเหตุใด.....
  27. อาจารย์คิดว่าการแสดงผลงานเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงและการประสบความสำเร็จในการเป็นศิลปินหรือไม่ .....
  28. จากประสบการณ์ของอาจารย์ อาจารย์คิดว่าโอกาสในการเผยแพร่ผลงานระหว่างศิลปินหญิงและศิลปินชายเท่าเทียมกันหรือไม่เท่าเทียมกันอย่างไร .....
  29. หากให้อาจารย์เป็นผู้ประเมิน อาจารย์คิดว่าผลงานศิลปะของอาจารย์ได้รับการตอบรับจากสังคมหรือไม่ ผลสะท้อนต่องานศิลปะของอาจารย์เป็นอย่างไร .....
- ความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในอาชีพศิลปิน**
30. อาจารย์มีจุดมุ่งหมายหรือความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพศิลปินหรือไม่ อย่างไร เช่นในเรื่องของการประสบความสำเร็จ การได้รับการยอมรับต่าง ๆ.....
  31. ขออนุญาตถามตรงๆว่า อาจารย์มีรายได้จากการเป็นศิลปินอยู่ในระดับไหน แล้วอาจารย์พอใจหรือไม่ .....
  32. เมื่อแต่งงานแล้ว การแต่งงานมีผลอย่างไรต่อการประกอบอาชีพศิลปิน .....
  33. สามีนของอาจารย์ให้การสนับสนุนอาจารย์ในการประกอบอาชีพศิลปินอย่างไรบ้าง .....
  34. ตัวอาจารย์เองรู้สึกว่ามี ความขัดแย้งกันระหว่างบทบาทของการเป็นแม่บ้าน และการเป็นศิลปินหรือไม่ .....
  35. ก่อนแต่งงานอาจารย์ได้คิดถึงปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อาจารย์ได้วางแผนหรือมีวิธีการจัดการอย่างไรบ้าง .....
  36. อาจารย์มีแนวทางหรืออุดมการณ์ในการเป็นประกอบอาชีพศิลปินอย่างไรบ้าง .....

ทัศนคติเรื่องความเป็นศิลปินสตรี

37. อาจารย์คิดว่าการเป็นศิลปินหญิง ได้เปรียบหรือเสียเปรียบศิลปินชายในด้านไหนอย่างไรบ้าง อาจารย์พอจะเล่าประสบการณ์ของอาจารย์เองในสวนนี้ให้ฟังบ้างได้ไหม.....
38. จากการที่นับตั้งแต่อดีตมา ผู้หญิงมักถูกแบ่งให้ไปทำงานที่มองว่ามีคุณค่าทางศิลปะน้อยกว่าผู้ชายเสมอ ในขณะที่ผู้ชายได้สร้างผลงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่ ผู้หญิงถูกแบ่งให้ไปทำงานจรรยาบรรณ เครื่องปั้นดินเผา งานหัตถกรรม ศิลปะเพื่อการตกแต่ง การเย็บปักถักร้อย ต่างๆ ทั้งนี้รวมถึง การให้การศึกษาทางด้านศิลปะแก่สตรีในอดีตด้วย ทำให้ศิลปินสตรีมักถูกมองว่าด้อยกว่าศิลปินชายเสมอ อาจารย์มีทัศนคติต่อประเด็นนี้อย่างไร .....
39. ในเรื่องการแบ่งแยกรูปแบบงานศิลปะของผู้ชายกับผู้หญิง คนทั่วไปมักมองว่าเนื้อหาของศิลปะของผู้หญิงถูกมองว่าเป็นลักษณะที่ขาดพลัง กระจัดกระจิม เพ้อฝัน อ่อนไหว ขาดจินตนาการ ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ชายที่แสดงถึงลักษณะที่เข้มแข็ง ยิ่งใหญ่ มีอำนาจ มีพลัง สร้างสรรค์ อาจารย์มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อย่างไร .....

ความคิดเห็นต่อวงการศิลปะในประเทศไทย

40. อาจารย์คิดว่า ศิลปินจะมีบทบาทช่วยสังคมและประชาชนโดยการใช้ศิลปะเป็นสื่อได้ในแนวทางไหน โดยวิธีใดบ้าง.....
41. อยากให้อาจารย์แสดงทัศนะเกี่ยวกับวงการศิลปะในบ้านเรา จากสมัยก่อนจนถึงปัจจุบันนี้มีการพัฒนาไปในทางใด แตกต่างกันมากไหม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจารย์คิดว่ามีสาเหตุมาจากอะไร.....
42. อาจารย์คิดว่าแนวโน้มวงการศิลปะในบ้านเราจะมีแนวโน้มต่อไปในทางใด.....

ตอนที่ 2 บทบาทของการเป็นอาจารย์สตรีที่สอนศิลปะ

ประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์สอนศิลปะ

1. อาจารย์ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยได้ไหมว่า อาจารย์เข้ามาสอนที่คณะจิตรกรรมได้อย่างไร.....
  2. ในตอนที่เริ่มเป็นอาจารย์ใหม่ๆ ที่คณะจิตรกรรม อาจารย์มีหน้าที่รับผิดชอบงานอย่างไรบ้าง.....
  3. บรรยากาศการเรียนการสอนในสมัยนั้นเป็นอย่างไรบ้าง.....
  4. อาจารย์เคยสอนศิลปะผ่านทางโทรทัศน์ด้วย อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าถึงความเป็นมาและประสบการณ์ในช่วงเวลานั้นว่าเป็นอย่างไร ลักษณะเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างไรบ้าง อาจารย์มีวิธีการสอนอย่างไร.....
  5. อาจารย์มีใครเป็นแบบอย่างในการสอนบ้างหรือเปล่า.....
  6. สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์เป็นไปด้วยดีไหม นับตั้งแต่เริ่มแรกเข้าเป็นอาจารย์จนถึงปัจจุบันเลย.....
  7. แล้วสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างไรบ้าง.....
  8. ระหว่างสอนที่มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ได้มีบทบาทหรือกิจกรรมอื่นๆนอกเหนือจากงานสอนบ้างไหม เช่นด้านการบริหาร หรืออื่นๆ.....
  9. ในช่วงที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นในคณะจิตรกรรม อาจารย์มีบทบาทอย่างไรบ้างในเหตุการณ์นั้น อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าให้ฟังด้วย.....
  10. ต่อมาอาจารย์ได้สอนที่ภาควิชาประยุกต์ศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ ซึ่งอาจารย์เองก็เป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการก่อตั้งด้วย อยากให้อาจารย์เล่าถึงความเป็นมาของภาควิชาประยุกต์ศิลป์นี้.....
  11. อาจารย์เคยวางแผน มีจุดมุ่งหมายหรือคาดหวังถึงความก้าวหน้าในอาชีพราชการบ้างไหม อย่างไร.....
  12. อาจารย์มีประสบการณ์อะไรระหว่างการสอนที่อาจารย์ประทับใจมาก ๆบ้าง.....
  13. ในชีวิตการสอนในมหาวิทยาลัย ช่วงใดที่อาจารย์รู้สึกว่าจะประสบความสำเร็จในฐานะอาจารย์มากที่สุดในชีวิต.....
  14. และมีช่วงไหนบ้าง ที่อาจารย์รู้สึกว่าจะต้องประสบกับความยากลำบาก หรืออุปสรรคที่เรียกว่าสาหัสที่สุด.....
  15. เหตุการณ์ใดหรืออะไรคือความภาคภูมิใจในอาชีพการสอนของอาจารย์.....
- หน้าที่และความรับผิดชอบตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย**
16. ในระหว่างที่สอนที่คณะจิตรกรรมและคณะมัณฑนศิลป์ อาจารย์มีหน้าที่รับผิดชอบสอนวิชาอะไรบ้าง
  17. อาจารย์มีหลักหรือวิธีการสอนแต่ละวิชาอย่างไรบ้าง และอาจารย์มีการเตรียมการสอนอย่างไรบ้าง...
  18. อาจารย์เคยประสบปัญหาในการสอนอย่างไรบ้าง อยากให้อาจารย์ช่วยเล่าให้ฟัง แล้วอาจารย์ได้แก้ปัญหาอย่างไรบ้าง.....
  19. อาจารย์มีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาอย่างไรบ้าง.....
  20. ระหว่างที่สอนในมหาวิทยาลัย อาจารย์เคยมีผลงานบทความ หรืองานวิจัย อะไรบ้าง.....
  21. อาจารย์เคยร่วมกิจกรรมหรือมีบทบาทในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างไรบ้าง.....

ทัศนคติเรื่องความเป็นอาจารย์สตรี

22. ในสมัยก่อน อาจารย์คิดว่าสถานะและบทบาทของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงนั้นเสมอภาคกันหรือเปล่า.....
23. ในสมัยนั้น อาจารย์เป็นอาจารย์ผู้หญิงคนแรกในคณะจิตรกรรม เพื่อนๆอาจารย์ด้วยกันและลูกศิษย์ของอาจารย์ให้ความยอมรับอาจารย์ดีไหม.....
24. ในช่วงระยะเวลาประกอบอาชีพการสอน จนถึงปัจจุบันนี้ อาจารย์เห็นว่ามีเปลี่ยนแปลงของสถานภาพของอาจารย์สตรีในสังคมมหาวิทยาลัยหรือไม่ อย่างไร .....
25. ในต่างประเทศนั้นมีการวิจัยและบทความเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ผู้หญิงที่มักจะด้อยกว่าอาจารย์ผู้ชายเสมอ พบว่าสาเหตุอย่างแรกคือ โครงสร้างของสังคมในสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป ผู้ชายมักมีความโดดเด่นมากกว่า มีตำแหน่งสูงกว่า และมักมีตำแหน่งทางการบริหารที่สำคัญ เช่น คณบดี หัวหน้าภาควิชา หรือแม้แต่บุคลากรส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นผู้ชาย ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงมีบทบาทในสถานศึกษาน้อยเนื่องมาจากการแต่งงาน ทำให้ต้องเพิ่มบทบาทของภรรยาและมารดา ซึ่งผู้หญิงที่แต่งงานแล้วสังคมจะคาดหวังบทบาทการเป็นภรรยาและแม่ที่ดี ในขณะที่ผู้หญิงโสดนั้น สังคมคาดหวังแต่เพียงการมีงานทำเท่านั้น อาจารย์คิดว่าในบ้านเราทัศนคติเหล่านี้จริงไหม และอาจารย์เห็นด้วย หรือขัดแย้งในประเด็นนี้อย่างไร.....

ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนศิลปะภายในประเทศไทย

26. อาจารย์มองการเรียนการสอนศิลปะในบ้านเราอย่างไรบ้าง จากสมัยก่อนจนถึงปัจจุบันนี้มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด อาจารย์มีข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง.....

แบบสัมภาษณ์บุคคลรอบข้างกรณีศึกษา

บทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์

: กรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์

แบบสัมภาษณ์นี้ จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลรอบข้าง ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ อันได้แก่ 1. เพื่อนศิลปิน 2. เพื่อนอาจารย์ 3. เพื่อนร่วมรุ่นขณะศึกษา 4. อดีตลูกศิษย์ แบบสัมภาษณ์นี้มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง แบบปลายเปิด โดยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังจะมีรายละเอียดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทสตรีในฐานะอาจารย์สอนศิลปะและศิลป์ เป็นกรณีศึกษา ลาวัญย์ (ดาวราย) อุปอินทร์ โดยใช้แนววิจัยสตรีนิยม

5. ประเด็นหลักในแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มี 3 ตอน โดยจะมีประเด็นหลักของแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อ ลาวัญย์ ในฐานะศิลปินสตรี

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อ ลาวัญย์ ในฐานะอาจารย์สตรีที่สอนศิลปะในระดับมหาวิทยาลัย

6. การกำหนดจำนวนข้อคำถามและเวลาในการสัมภาษณ์ จะทำการสัมภาษณ์ 1 ครั้ง ครั้งละประมาณ 30 นาที จำนวนข้อคำถามของทั้ง 3 ตอนประมาณ 12 ข้อ โดยในแต่ละข้อคำถามอาจจะมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รายละเอียดในแต่ละประเด็นมากยิ่งขึ้น

แบบสัมภาษณ์บุคคลรอบข้างกรณีศึกษา

แบบสัมภาษณ์นี้ จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลรอบข้างกรณีศึกษา อันได้แก่

1. เพื่อนศิลปิน
  2. เพื่อนอาจารย์
  3. เพื่อนร่วมรุ่นขณะศึกษา
  4. อดีตลูกศิษย์
- โดยจะเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ และการตอบคำถามในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ – สกุล ..... อายุ .....
2. อาชีพ ..... ตำแหน่ง .....
3. ท่านรู้จักกับอาจารย์ลาวัณย์ มาเป็นเวลา .....ปี
4. ท่านรู้จักกับอาจารย์ลาวัณย์ ได้อย่างไร .....
5. อยากให้ท่านช่วยบรรยายลักษณะ บุคลิกนิสัยใจคอ ของอาจารย์ลาวัณย์ ที่ท่านรู้จักว่าเป็นอย่างไรบ้าง .....
6. สิ่งที่ท่านรู้สึกประทับใจเป็นพิเศษในตัวอาจารย์ลาวัณย์ คืออะไร.....

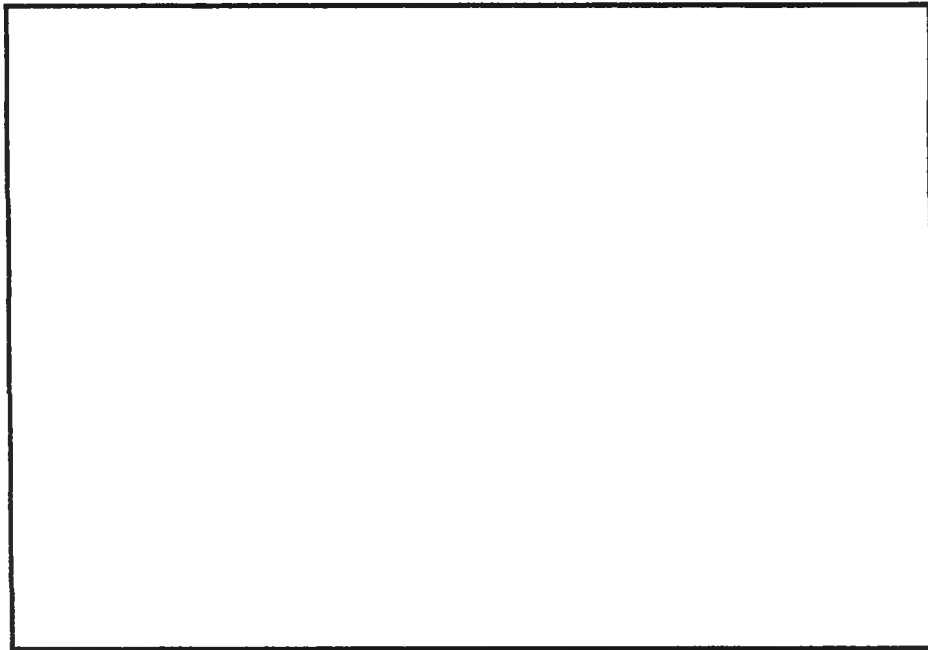
ตอนที่ 2 ทศนคติต่ออาจารย์ ลาวัณย์ ในฐานะศิลปิน

1. ท่านมีทัศนคติต่ออาจารย์ลาวัณย์ในฐานะศิลปินอย่างไรบ้าง ในเรื่องของภาพลักษณ์ อาจารย์ได้ได้รับการยอมรับมากน้อยอย่างไรบ้าง .....
2. ทัศนคติต่อผลงานศิลปะของอาจารย์ลาวัณย์ .....
3. เท่าที่ท่านรู้จักอาจารย์ลาวัณย์ ท่านรู้สึกว่าอาจารย์มีความความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในอาชีพศิลปินหรือไม่ อย่างไรบ้าง .....
4. ท่านคิดว่าอาจารย์ลาวัณย์ได้ใช้ความเป็นศิลปิน สร้างผลงานหรือทำกิจกรรมอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรบ้าง .....

ตอนที่ 3 ทศนคติต่ออาจารย์ ลาวัณย์ ในฐานะอาจารย์สตรีที่สอนศิลปะในระดับมหาวิทยาลัย

1. ท่านมีทัศนคติต่ออาจารย์ลาวัณย์ในฐานะอาจารย์สอนศิลปะอย่างไรบ้าง การสอนในมหาวิทยาลัย การถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะให้กับผู้คนในสังคม .....
2. เท่าที่ท่านรู้จักอาจารย์ลาวัณย์ ท่านรู้สึกว่าอาจารย์มีความความมุ่งมั่นและความทุ่มเทต่อการเป็นอาจารย์สอนศิลปะหรือไม่ อย่างไรบ้าง .....

แบบบันทึกผลงานทางศิลปะ

ภาพที่ ..... ชื่อภาพ .....

วาดขึ้นในปี .....

ผู้สะสม .....

เนื้อหา / แรงบันดาลใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ประวัติโดยย่อของ ลาวัญย์ (ดาวราย) อูปอินทร์

ประวัติ ลาวัญย์ อุปอินทร์

ชื่อ ลาวัญย์ อุปอินทร์ ชื่อสกุลเดิม ดาวราย

เกิดวันที่ 12 มกราคม 2478 สถานที่เกิด ธนบุรี ปัจจุบันอายุ 66 ปี

ที่อยู่ 37/3 ซอย ยุทธศึกษา ถนน วังเดิม แขวง วัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600

ประวัติการศึกษา

2495 – 97 โรงเรียนศิลปศึกษา (เตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร)

2497 – 2503 คณะจิตรกรรม ประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

วุฒิการศึกษา ศิลปบัณฑิต (จิตรกรรม)

อาชีพ/ประสบการณ์

ปี	อาชีพ/ประสบการณ์
2502-11	สอนวาดเขียนทางโทรทัศน์, จัดรายการแนะนำศิลปะ
2502-17	อาจารย์ประจำ คณะจิตรกรรม – ประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร
2511-16	เขียนคอลัมน์ "ศิลป์-ศิลป์" ในนิตยสารชัยพฤกษ์
2512-16	เขียนภาพประกอบในรายการ เชื้อเพลิงปริทัศน์ ทางโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม
2517-39	อาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2517	ร่วมก่อตั้งแนวร่วมศิลป์
2522	ร่วมก่อตั้งชมรมศิลปกรรมแห่งประเทศไทย ปัจจุบันเป็นสมาคมศิลปกรรมแห่งประเทศไทย
2533	จัดนิทรรศการสันติภาพไทย ร่วมกับมูลนิธิปริทัศน์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2535	จัดนิทรรศการ 60 ปีประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รางวัล/เกียรติยศ

ปี	รางวัล/เกียรติยศ
2506	รางวัลเกียรติคุณเหรียญทองแดง (จิตรกรรม) ในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 14
2510	ได้รับมอบหมายให้เข้าไปซ่อมภาพเขียนสีน้ำมันในพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และให้เขียนภาพประดับพระตำหนักภูพิงศ์ราชนิเวศน์
2513	ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เขียนภาพสีน้ำมัน พระบรมวงศานุวงศ์ จำนวน 4 ภาพ ติดตั้งที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
2525	ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เขียนภาพสีน้ำมัน เจ้าฟ้าวชิรมุกข์ ติดตั้งที่พระที่นั่งวิมานเมฆ
2537	ได้รับโล่จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปีมหาวิทยาลัย ในฐานะเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ในเรื่องเกี่ยวกับศิลปะ
2544	ได้รับรางวัล มนต์ เศียรสิงห์ (แดง) ให้เป็นศิลปินเกียรติยศทัศนศิลป์ดีเด่น ทางด้านลัทธิภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นธรรม

ผลงานสะสมสำคัญ

ชื่อภาพ	ปี	ผู้สะสม/สถานที่
ประจวบ	2506	นพ.ประสพ รัตนากร (โรงพยาบาลประสาทพญาไท)
ภาพเหมือนสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ	2509	พระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ พระตำหนักไกลกังวล
ภาพเหมือนพระบรมวงศานุวงศ์ 4 ภาพ	2513	พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
หญิงเท่าเทียม	2521	บ้านพักสตรีอุทกเงิน ทุ่งสีกัน
ภาพเหมือนเจ้าฟ้าวชิรชนิศร	2525	พระที่นั่งวิมานเมฆ
ภาพเหมือน อาจารย์ ป่วย อิงภากรณ์	2532	ห้องสมุดอาจารย์ป่วย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต
ภาพเหมือน อาจารย์ ปรีดี พนมยงค์	2533	ห้องสมุด ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
ภาพเหมือนท่านคาร์ดินัล มีชัย กิจบุญชู	2534	สำนักพระสังฆราช แห่งกรุงเทพฯ
ภาพเหมือน พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าฉัตรประภากรมหลวงทิพย์รัตนกิริฎกุลินี	2535	วังเทเวศน์ ธนาคารชาติ
อาจารย์ปรีดี กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2536	ห้องอนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์
อาจารย์ปรีดี กับเสรีไทย	2536	ห้องอนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์
ทำไม	2524	สมบัติของ ลาวัญย์ อุปอินทร์
ภาพเหมือนศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี	2525	สมบัติของ ลาวัญย์ อุปอินทร์
ภาพเหมือน อาจารย์ ปรีดี พนมยงค์	2543	สมบัติของ ลาวัญย์ อุปอินทร์
ภาพเหมือน เจ้าหญิงฮิตาชิ		สมบัติของ เจ้าหญิงฮิตาชิ
กรุงเทพ 2519	2519	สมบัติของ ลาวัญย์ อุปอินทร์
50 ปี ประชาธิปไตย	2524-25	สูญหาย

การแสดงเดี่ยวครั้งสำคัญ

ปี	ชื่องาน	สถานที่
2509	จิตรกรรม-ประติมากรรม	บางกะปิ แกลเลอรี

การแสดงกลุ่มครั้งสำคัญ

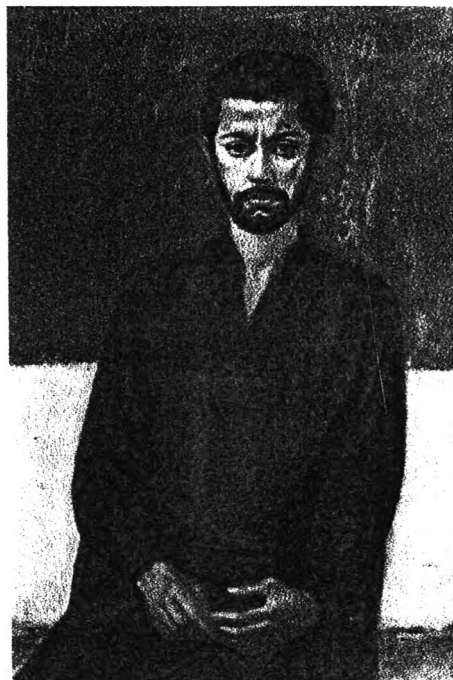
ปี	ชื่องาน	สถานที่
2506	3 ศิลปินหญิง	บางกะปิ แกลเลอรี
2506	การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 14	กรุงเทพฯ
2511	การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 18	กรุงเทพฯ
2517	11 ศิลปินไทย	โรงละครเล็ก กรมศิลปากร
2522- 25	ศิลปกรรมแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1-4	ในประเทศไทยหลายแห่งในหลายจังหวัด และในต่างประเทศ ที่ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส
2527	นิทรรศการภาพเหมือน	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2529	ศิลปกรรมร่วมสมัย	พิพิธภัณฑสถานศิลปะ กรุงเทพ กวาง โจว สาธารณรัฐประชาชนจีน
2530	สุนทรียภาพเฉลิมพระเกียรติ	ศูนย์สังคีต ธนาคารกรุงเทพฯ
2530	ศิลปกรรมเนื่องในเดือนตุลาคม	หอศิลปะวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2532	ผลงานอาจารย์ คณะมัณฑนศิลป์ 36 ปี	หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2533	สันติภาพไทย (45 ปีเสรีไทย)	หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์
2535	ศิลปกรรมสตรีนานาชาติ (26 ประเทศ) ฉลอง 60 ปีสมเด็จพระบรมราชินีนาถ	ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
2535	สตรีที่สร้างสรรค์	ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
2535	"73 ศิลปินไทย ศิษย์ศิลป์ พีระศรี" 100 ปี อาจารย์ศิลป์	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ กรุงเทพฯ
2536 - 37	ศิลปกรรมสะท้อนสังคม-การเมือง อาเซียน	ทุกประเทศในอาเซียน
2544	การแสดงนิทรรศการศิลปะกับสังคม รางวัล มนัส เคียรสิงห์ "แดง"	สถาบันปริทัศน์ มนยงค์

ภาคผนวก จ
ผลงานศิลปะ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ลักษณะงานวาดภาพเหมือนบุคคลของลาวัวณีย์ในระยะแรก

ภาพที่ 3

ภาพเหมือน ไช้มุกต์ ชูโต

ภาพที่ 4

ชื่อภาพ ประจวบ

วาดขึ้นในปี 2506

ผู้สะสม น.พ. ประสบ รัตนากร เป็นผู้ประมูลไปติดที่โรงพยาบาลประสาท พญาไท

ภาพที่ 5

ชื่อภาพ สมเด็จพระราชบิดาและพระประยูรวงศ์
วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2513
ผู้สะสม/สถานที่ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
หมายเหตุ เป็นภาพพระบรมวงศานุวงศ์ 1 ใน 4 ภาพ

ภาพที่ 6

ชื่อภาพ สมเด็จพระราชโอรส ในรัชกาลที่ 5
วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2513
ผู้สะสม/สถานที่ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
หมายเหตุ เป็นภาพพระบรมวงศานุวงศ์ 1 ใน 4 ภาพ

ภาพที่ 7

ชื่อภาพ “กรุงเทพ 2519” (ก่อนเดือนตุลาคม 2519)

วาดขึ้นในปี 2519

ผู้สะสม/สถานที่ ลาวัญญ์ อูปอินทร์

เนื้อหา/แรงบันดาลใจ

“...ตอนนั้นครุมีเพื่อนอยู่ต่างประเทศ เขาส่งโปสเตอร์มาว่าเขาได้อ่านข้อมูลมาว่าเด็กไทยเป็นโรคขาดอาหารเยอะเลย เขาก็ถามว่าเราถึงขนาดนี้แล้วหรือ แล้วตอนนั้นพอดีประเทศเอธิโอเปียกำลังเป็นข่าวทั่วโลก ว่าเด็กอดอาหารจนกระทั่งผอมโซ ครูก็นึกถึงว่าทุกอย่างมันกำลังเริ่มร้อนแรง เริ่มมีปัญหาเกี่ยวกับการเมือง พอมีเรื่องอะไรปั่นรถถึงก็จะออก แล้วข้างในก็เริ่มมีปัญหาเหมือนกับไฟที่เริ่มจุด เริ่มร้อนแรงขึ้นมาแล้ว แล้วก็ในตอนนั้นวัดพระแก้วได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลกอีกอย่างหนึ่ง เพราะมีความงาม แต่ทำไมเราถึงไม่คิดจะวางผังเมืองอะไรให้มันดีขึ้น บางทีก็มีดีอะไรต่ออะไรเข้ามา มีสลัม คือในกรุงเทพเราน่าจะจัดผังเมืองให้มันดี แต่ทำไมมันมั่วซั่วอย่างนี้หมด มันน่าจะมีแสงสว่าง เริ่มจะมีแสงสว่างรำไรขึ้นมาบ้างแล้วจากเมฆหมอก แล้วก็ที่เขาบอกว่าจะเป็นไปได้ไหมอีกหน่อยเด็กของเราจะเป็นโรคขาดอาหาร บ้านเมืองมันแร้นแค้นแห้งแล้วอย่างนี้หรือเปล่า ในขณะที่เดียวกันก็นึกถึงลูกเรา ซึ่งยังไม่ประสีประสาอะไรเลย ยังวิ่งเล่นสนุกสนาน ซึ่งเป็นอะไรที่มันแปลกสภาวะกัน...” (ลาวัญญ์ อูปอินทร์, สัมภาษณ์ ,7 มีนาคม 2545)

ภาพที่ 8

ชื่อภาพ 50 ปีประชาธิปไตย

วาดขึ้นในปี ประมาณปี พ.ศ. 2524-25

ผู้สะสม/สถานที่ -

เนื้อหา/แรงบันดาลใจ

"...รูปนี้เป็นรูปที่ถ่ายเอาไว้ก่อนที่จะวาดเสร็จ รูปที่เสร็จแล้วจะมีรอยเท้ายื่นออกมาจากปากตอมนั้นทางรัฐบาลมีนโยบาย 66/23 ครูก็เขียนเตือนไว้ว่าออกมาแล้วอย่าประมาท จริงๆแล้วรัฐธรรมนูญของเรา ก็ยังไม่เต็มใบ โดยเอาตัวแทนคือพานรัฐธรรมนูญมาอยู่ครึ่งหนึ่ง ถูกจุดกระชากลากดึงไปโดยทหารที่มีสัญลักษณ์สวัสดิกะ หมายถึงเผด็จการ แล้วก็ยังมีนักวิชาการอยู่ในรูป คือส่วนหนึ่งซึ่งในขณะที่เขากำลังเรียกร้องประชาธิปไตยกันก็จะนั่งไม่รู้ไม่ชี้อะไรทั้งนั้น ในช่วงนั้นหนทางสู่รัฐสภามันจะมีเงาดำ แล้วพอมีปัญหาอะไรมาถึงก็จะออก ในป่าที่มีควันไฟคือระยะนั้นภายในก็เริ่มมีปัญหา ร้อนแรงขึ้น..." (ลาวัณย์ อุปอินทร์, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2545)

หมายเหตุ

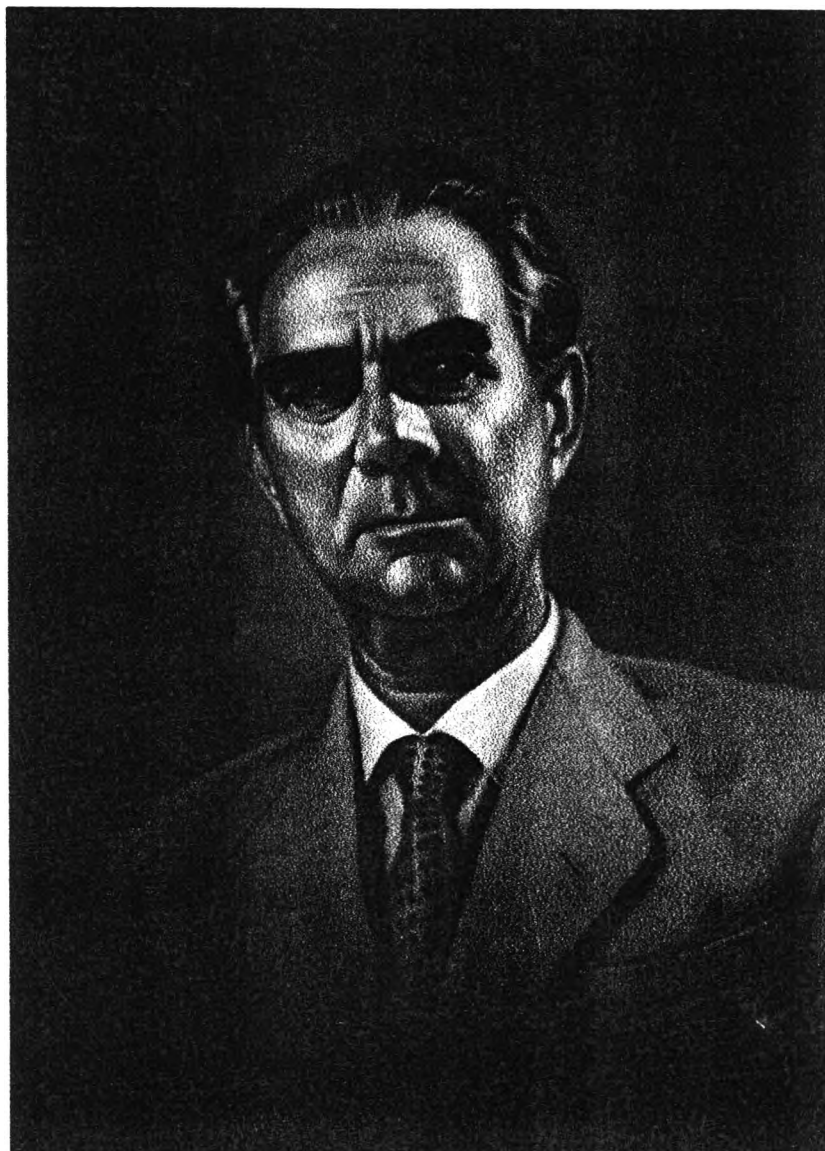
รูป 50 ปีประชาธิปไตยรูปนี้ได้ถูกนำไปแสดงในหลายประเทศ เมื่อครั้งนำไปแสดงที่ประเทศฝรั่งเศสได้สูญหายไปในช่วงการนำกลับประเทศไทย เนื่องจากมีปัญหาเรื่องภาษีการขนย้าย

ภาพที่ 9

ชื่อภาพ เจ้าฟ้าวชิรชนิศร
วาดขึ้นในปี พ.ศ.2525
ผู้สะสม/สถานที่ พระที่นั่งวิมานเมฆ

ภาพที่ 10

ชื่อภาพ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2525
ผู้สะสม/สถานที่ ลาวัณย์ อูปอินทร์

ภาพที่ 11

ชื่อภาพ เจ้านางยิตาชิ

วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2525

ผู้สะสม/สถานที่ เจ้านางยิตาชิ (ประเทศญี่ปุ่น)

หมายเหตุ

"...ตอนนั้นที่สาวครู(เรณู วัฒนคุณ) ซึ่งภริยาทูตที่ประจำประเทศญี่ปุ่น(วิเชียร วัฒนคุณ) ตอนนั้นมีงานเอเชียนเลดี้ ครูเพิ่งไปซื้อกล้องถ่ายรูปมาใหม่จึงอยากจะทดลอง ก็เดินตามพี่สาวไปถ่ายรูปเจ้านางไปตลอด

เมื่อทรงตรัสถาม พี่สาวจึงกราบบังคมทูลแนะนำว่าครูเป็นจิตรกรท่านอยู่ในมหาวิทยาลัยที่เมืองไทย ท่านจึงสนพระทัยโปรดให้เขียนรูปให้บ้าง ยังจำได้ว่าเมื่อนางานไปถวาย ท่านยังทรงจัดงานเลี้ยงต้อนรับและทรงเขียนพระราชหัตถเลขามาขอบคุณอีกด้วยค่ะ..." (วิวิธ,2545)

ภาพที่ 12

ชื่อภาพ ท่านคาร์ดินัล มีชัย กิจบุญชู

วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2531

ผู้สะสม/สถานที่ สำนักพระสังฆราช แห่งกรุงเทพฯ

หมายเหตุ เป็นภาพที่โดดเด่นอย่างมากในเรื่องความละเอียดของลายแหวน ลายกางเขน และ ลายลูกไม้

ภาพที่ 13

ชื่อภาพ อาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์
วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2532
ผู้สะสม/สถานที่ ห้องสมุดอาจารย์ป๋วย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต

ภาพที่ 14

ชื่อภาพ จีระนันท์ พิศรปริษา

วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2533

เนื้อหา/แรงบันดาลใจ

“...รูปนี้ค่อนข้างบังคับ เพราะว่าได้รูปมาเป็นขาวดำ แต่จากที่เรารู้จักเขาเราว่าเป็นผู้หญิงที่รูปร่างบอบบางแต่เป็นผู้หญิงเหล็ก แล้วก็เป็นคนฉลาดอดทน มีประสบการณ์หรือเป็นคนที่มีความตั้งใจอย่างใดก็สะท้อนออกไป ในขณะที่เดียวกัน สิ่งหนึ่งที่ลืมไม่ได้คือ เขาเป็นผู้หญิงที่สวยงาม ส่วนผ้าลูกไม้สีขาวนั้นทำขึ้นเอง ให้ความหมายพิเศษว่าประสบความสำเร็จแล้ว เป็นที่ยอมรับในสังคม “ขั้นสูงแล้ว”...”

หมายเหตุ ภาพนี้ได้ถูกนำมาเป็นปกหนังสือซีไรต์ของจีระนันท์ พิศรปริษา เรื่อง ไบไม้ที่หายไป

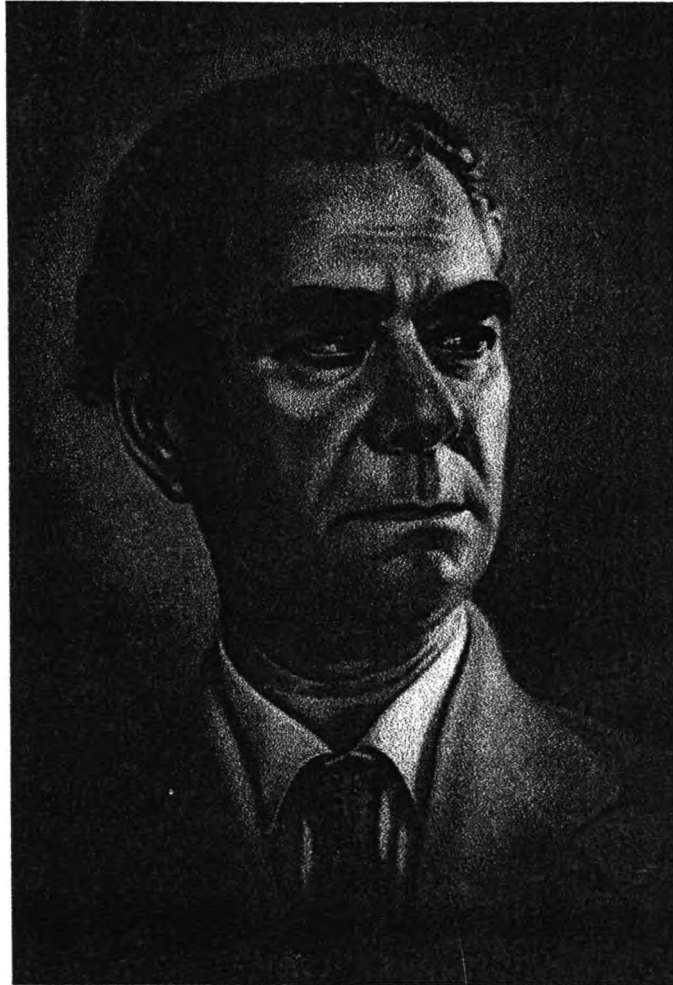
ภาพที่ 15

ชื่อภาพ พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล กรมหลวงทิพยรัตนกิริฎกุลินี
วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2535
ผู้สะสม/สถานที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 16

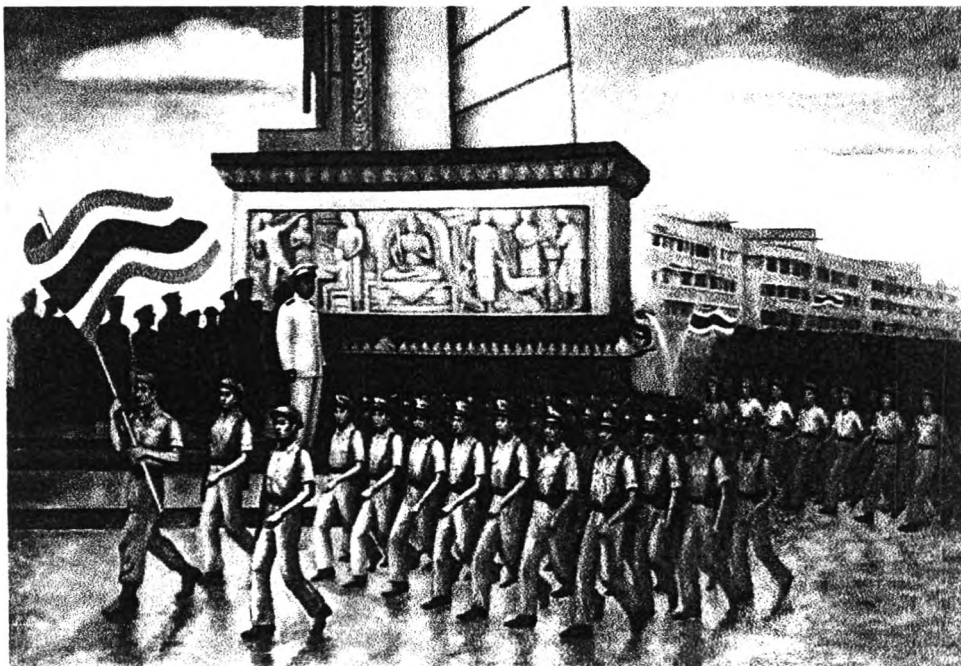
ชื่อภาพ 'ยิ่งกว่าพ่อ' ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2535

ผู้สะสม/สถานที่ ลาวัญย์ อูปอินทร์

หมายเหตุ เขียนขึ้นในโอกาสงานครบรอบ 100 ปี ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

ภาพที่ 17

ชื่อภาพ อาจารย์ปรีดี กับเสรีไทย

วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2536

ผู้สะสม ห้องอนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์

หมายเหตุ "...อันนี้ต้นแบบจริงๆมีแค่แถวหน้าเท่านั้นเอง เราก็อยากให้เห็นว่าในหมู่เสรีไทยนี้มีผู้
หญิงด้วยก็เลยวาดไว้ด้านหลัง มีพวกชาวไร่ชาวนาด้วย ครูมีเขียนหน้าคนซัดๆอยู่คนหนึ่งใส่แว่น
คือคุณเสนีย์ เสาวพงศ์ ครูมีรูปแกตอนสมัยหนุ่ม แล้วก็ถามหารูปอาจารย์กรุณา แกก็ไม่มีรูปใน
มูมนี้ ก็เลยใส่ไว้นิดหน่อย..."

(ลาวัญญ์ อุปอินทร์, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2545)

ภาพที่ 18

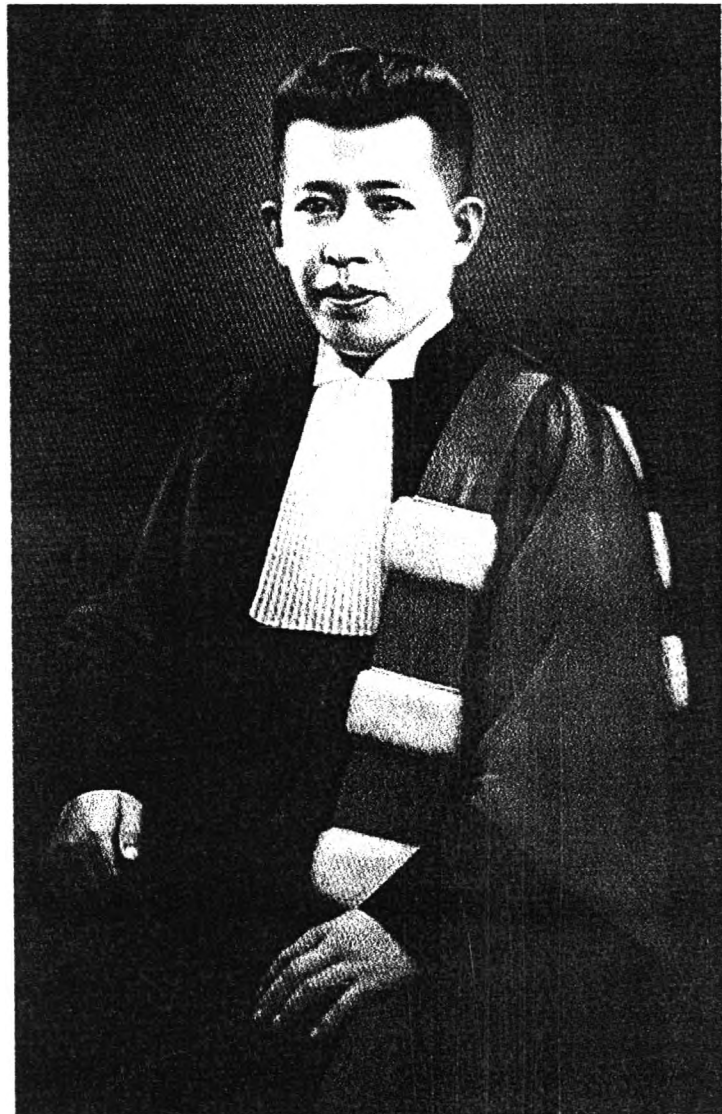
ชื่อภาพ อาจารย์ปรีดี กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2536

ผู้สะสม /สถานที่ ห้องอนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์

หมายเหตุ "...อาจารย์ปรีดีรูปนี้ใช้เวลาหาข้อมูลกว่าจะเขียนเกือบ 3 ปี คือลูกเต๋าของแต่ละคนในภาพจะไม่มีรูปสี่ ลูกแต่ละคนก็จะจำไม่ได้ว่าเสื้อผ้านี่สีอะไร ครูก็ต้องไปหาคนเก่าๆมาถึงจะรู้ว่าสมัยนั้นนี้ ครูของธรรมศาสตร์ยังไม่แบ่งเป็นคนละ ยังรวมกันหมด แล้วชื่อของมหาวิทยาลัยก็ยังไม่ใช้คำว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง..." (ลาวัณย์ อุปอินทร์, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2545)

ภาพที่ 19

ชื่อภาพ อาจารย์ปรีดี พนมยงค์
วาดขึ้นในปี พ.ศ. 2543
ผู้สะสม ลาวัณย์ อูปอินทร์

164

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

สุธาสินี ทองชั้น เกิดวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2519 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542